

Wojciech Miś

Wykładowca Zakładu Kryminalistyki Szkoły Policji w Pile

SAMOBÓJSTWO KOMBINOWANE

Samobójstwo jest złożonym zjawiskiem, uwarunkowanym przez wiele czynników. Dotyka ono wszystkich ludzi bez względu na pozycję społeczną czy też wiek. Psychika ludzka, jako zjawisko, jest na tyle jeszcze nieprzewidywalna, że potrafi pociągnąć człowieka do przekroczenia linii życia. Pomimo tego, że samobójstwo stanowiło zainteresowanie badaczy tego tematu, jednak do tej pory nasuwa się pytanie, dlaczego człowiek dopuszcza się takiego czynu autodestrukcji? Zjawiska samobójstwa nie da się wytłumaczyć w sposób jednoznaczny, ponieważ, aby je wyjaśnić, należy brać pod uwagę wiele czynników.

Prowadzone badania dowodzą, że w tej chwili istnieje stała tendencja wzrostowa w odnotowywanej liczbie czynów samobójczych. Przypatrując się rozkładowi płci, można zauważyć, że jest to zjawisko, które częściej występuje wśród mężczyzn. Ostatnio doszła nowa tendencja - obniżanie się wieku ofiar czynów samobójczych. Sposoby popełniania tego czynu są niezmiennie od lat. Dominuje wśród nich powieszenie, upadek z wysokości, zatrucie, utonięcie. Z praktyki można dodać jeszcze te wszystkie przypadki, które kwalifikowane są jako wypadek śmiertelny komunikacyjny (pojazd sprawny, prosta droga, kierowca trzeźwy, zderzenie z przydrożnym drzewem lub czołowo z nadjeżdżającym pojazdem).

Opisując sposoby, jakie wybierają ludzie decydujący się popełnić samobójstwo, należy wspomnieć o samobójstwie kombinowanym, które występuje bardzo rzadko. Podczas prowadzonych wywiadów na miejscach zdarzeń, często pojawiają się

informacje o występowaniu wśród tych osób chorób psychicznych, najczęściej w postaci depresji i alkoholizmu. Wśród osób psychicznie chorych dominującą rolę odgrywał alkohol. Dotyczy to przeważnie mężczyzn; u kobiet te relacje przedstawiają się inaczej, tzn. istnieje tu przewaga chorób typowo psychicznych, np. schizofrenia.

Alkoholizm może prowadzić do depresji. Tłumaczy to zjawisko depresyjnego wpływu alkoholu na centralny układ nerwowy. Biorąc pod uwagę zjawisko powszechności alkoholizmu, należy brać pod uwagę współistnienie tych schorzeń, tj. alkoholizmu i depresji. Większość badaczy zajmujących się tematyką samobójstw uważa, że objawy depresyjne występują okresowo u większości osób uzależnionych od alkoholu (według niektórych odsetek ten przekracza 90%). Zrozumiała jest więc potrzeba brania tego czynnika pod uwagę.

Alkoholik jest w trudnej sytuacji życiowej; z jednej strony jest atakowany przez tzw. głód alkoholowy, a z drugiej strony jest pod presją rodziny, społeczeństwa, które ma określone oczekiwania wobec niego. Wobec swojego nałogu przeżywa różne trudności zawodowe, rodzinne, materialne itp., pogłębia się jego izolacja społeczna. Szczególnie trudne są dla niego okresy tzw. abstynencji, które wiążą się z przykrymi doznaniem fizycznymi i psychicznymi.

Opis przypadku

W sierpniu 2001 r. do jednej z KPP na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wpłynęło powiadomienie o znalezieniu zwłok w budynku stolarni.

Mężczyzna w wieku 32 lat (właściciel stolarni) był całkowicie obnażony, leżał na podłodze obok piły taśmowej, na podłodze oraz na blacie widoczne były rozległe plamy koloru brunatno-czerwonego, piła była włączona.

Po przybyciu na miejsce grupy operacyjno-procesowej stwierdzono, że podawane przez zgłaszającego fakty są prawdziwe. Grupa rozpoczęła czynności w dwóch kierunkach, tj. oględziny miejsca zdarzenia i przeprowadzenie wywiadu mającego na celu ustalenie jak największej liczby osobowych źródeł dowodowych. W trakcie czynności oględzinowej nie stwierdzono obecności osób trzecich w pomieszczeniach gospodarczych, jak i mieszkalnych. W okolicy wejścia do warsztatu znaleziono nadpalone szczątki odzieży, kaptcie męskie oraz dwie zapalniczki, pozostałe części garderoby męskiej znaleziono ułożone na stercie desek przy ścianie budynku (podkoszulek, bluza i koszula). Na drzwiach do warsztatu oraz oknach nie znaleziono żadnych śladów uszkodzeń. W warsztacie znaleziono nóż leżący na blacie piły ze śladami krwi. Na zwłokach ujawniono liczne rany oparzeniowe oraz uraz w postaci częściowo odciętej głowy (cięcie od krtani w kierunku karku).

Na całej powierzchni ciała ujawniono liczne zaschnięte plamy krwi oraz rozległe plamy krwi na posadzce przy pile. W trakcie oględzin pomieszczeń mieszkalnych stwierdzono ślady używania pomieszczeń kuchennych oraz włączony telewizor. Zwłoki zostały zabezpieczone do dalszych badań w zakładzie medycyny sądowej, natomiast ujawnione ślady i dowody na miejscu zdarzenia w jednostce policji.

W trakcie rozmów z członkami rodziny ustalono następujące fakty:

- W trakcie rozmowy z kuzynem, który jako pierwszy znalazł się na miejscu zdarzenia i powiadomił policję ustalono, że ofiara od dłuższego czasu leczyła się psychiatrycznie, a w trakcie rozmów z rodziną na jego temat dowiedział się o jego wcześniejszych próbach samobójczych. Po jego dzisiejszym przybyciu

do warsztatu kuzyna, znalazł jego zwłoki leżące na wznak przy pile, która była włączona.

- Podczas rozmowy z matką samobójcy ustalono, że leczył się on psychiatrycznie od 1995 r., cierpiał na chorobę alkoholową oraz leczył depresję związane z tą chorobą. We wcześniejszym okresie przebywał siedem razy w szpitalu psychiatrycznym, jednak nie przyniosło to spodziewanego efektu w postaci porzucenia nałogu alkoholowego. W obecności rodziny wypowiadał się, że skończy ze sobą. W tym czasie podejmował kilka prób samobójczych, próbując się powiesić. Ostatnia próba samobójstwa miała miejsce na moście, gdzie uratował go przejeżdżający kierowca ciężarówki. Była też próba samookaleczenia.
- W rozmowie z ojcem potwierdzono wypowiedzi matki. Ojciec stwierdził także, że wszystkie te próby samobójcze podejmowane przez syna były w okresach abstynencji; wówczas pogłębiały się stany depresyjne.

W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego zgromadzono dokumentację medyczną potwierdzającą słowa rodziny; są to wypisy z kolejnych pobytów w szpitalach psychiatrycznych na terenie województwa wielkopolskiego.

Ustalenie z opinii sądowo-lekarskiej

W trakcie sekcji zwłok stwierdzono plamy opadowe na tylnej powierzchni ciała. Na skórze nóg, okolic krocza rozległe ubytki naskórka o nieregularnym kształcie, mającym cechy ran oparzeniowych. Na bocznej powierzchni szyi widoczna jest rozległa nieregularna rana, w której stwierdzono między innymi uszkodzenie tętnicy. W trakcie badań szczegółowych nie stwierdzono obecności alkoholu w krwi.

Jako przyczynę śmierci przyjęto, że ofiara tego zdarzenia najpierw podjęła nieudaną próbę samospalenia, czego dowodem są powstałe liczne rany oparzeniowe oraz spalona odzież. W związku z tym, że próba ta była nieskuteczna, przy użyciu pionowej piły taśmowej znajdującej się w warsztacie,

mężczyzna spowodował rozległą ranę ciętoszarpaną, co doprowadziło do jego zgonu.

Bibliografia

1. Akta postępowania przygotowawczego w sprawie czynu samobójczego, popełnionego przez W. O. w miejscowości Bnin gm. Sadki w dniu 18 sierpnia 2001 r.
2. Pufal M., Pufal J., Broch-Bogusławska E.: Przypadek samobójstwa kombinowanego. Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii Zakład Medycyny Sądowej AM w Bydgoszczy, nr 3/2003.
3. Treła F., Kołodziej J., Kunz J., Bolechała F.: Samobójstwa kobiet i mężczyzn. Materiały archiwalne Zakładu Medycyny Sądowej w Krakowie, nr 4/2003b.
4. Plichtowski M.: Depresja a alkohol. Strona internetowa WZLP w Olsztynie.